

La Cambra revisa la previsió de creixement del PIB per al 2018 per la incertesa política

- El creixement trimestral de l'economia catalana es comença a desaccelerar el tercer trimestre i accentua aquesta moderació en el quart, especialment per una baixada de la confiança
- Si en el futur l'actual clima d'incertesa derivat de la situació política s'agreuja o s'allarga, i la confiança es deteriora encara més, caldrà revisar significativament a la baixa les actuals previsions per a 2018.

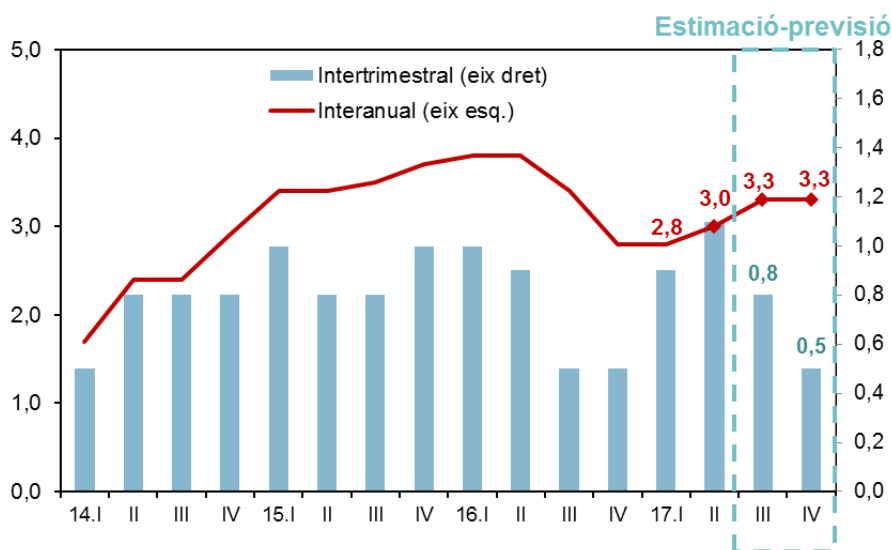
Barcelona, 24 d'octubre de 2017.- La Cambra de Comerç de Barcelona presenta l'informe de conjuntura del tercer trimestre, les previsions per al quart i l'escenari macroeconòmic revisat per al 2017-2018.

EVOLUCIÓ ECONÒMICA DEL TERCER TRIMESTRE

Durant el tercer trimestre d'aquest any l'economia catalana ja va començar a mostrar senyals clares de desacceleració, provinent fonamentalment de la demanda interna, tal com mostren els indicadors disponibles de consum i d'inversió.

La taxa de creixement trimestral de l'economia catalana s'hauria desaccelerat des de l'1,1% registrat el segon trimestre, fins el 0,8% per al tercer trimestre, segons estimacions de la Cambra de Comerç i d'AQR-Lab de la UB.

PIB. Corregit d'estacionalitat
(Taxa de variació anual, en %).

Font: Idescat (fins al IIT17) i estimacions de la Cambra de Comerç de Barcelona i el grup de recerca AQR (UB) per al IIIT17 i IVT17.

PREVISIONS PER AL QUART TRIMESTRE

Les escasses dades disponibles per al quart trimestre d'aquest any, anticipen una major desacceleració del ritme d'activitat, com a resultat de l'esgotament d'alguns factors d'impuls que fins ara havien jugat a favor del creixement (tipus de canvi, preu del petroli) i, en especial, de la incertesa derivada de l'actual situació política.

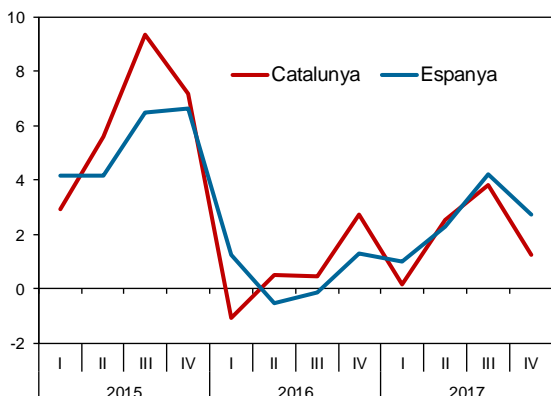
Tenint en compte aquests dos factors, preveiem que el creixement inter trimestral es redueixi fins el 0,5% durant l'últim trimestre de l'any.

L'Indicador de Confiança Empresarial que elaborem a partir de les enquestes de conjuntura confirma aquesta previsió. L'indicador es modera significativament durant el quart trimestre de 2017, en comparació amb el mateix període de l'any anterior –moderació que també s'ha produït al conjunt d'Espanya, però amb menor intensitat.

L'Indicador de Confiança s'alenteix a tots els sectors. Però cal destacar que **en el cas de Catalunya, les empreses més grans, a partir de 200 treballadors, anticipen un descens de la confiança per als propers mesos**. Aquesta percepció negativa no s'observa a les grans empreses enquestades per l'INE a la resta d'Espanya.

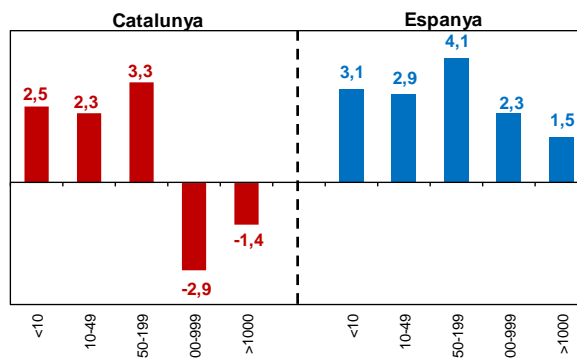
Indicador de confiança empresarial harmonitzat

(Taxa de variació interanual, en %). Font: Idescat, Cambra i INE

Indicador de confiança empresarial harmonitzat

IVT.17. Catalunya (Taxa variació int., en %). Font: Idescat i Cambra

MOVIMENTS EMPRESARIALS

Cal tenir en compte que la pèrdua de confiança que detectem per al cas de les grans empreses catalanes, que van contestar l'enquesta durant l'última quinzena de setembre, és anterior a la recent onada de canvis de seu empresarial a Catalunya.

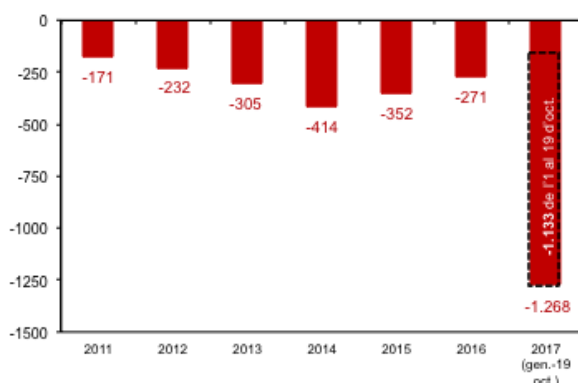
Com es pot veure al gràfic de l'esquerra, durant els últims sis anys, Catalunya ha registrat sistemàticament un saldo net negatiu que resulta de restar a les empreses que han traslladat la seva seu social al Principat, les que han marxat a altres territoris. Però només entre l'1 i el 19 d'octubre, aquest saldo net s'ha disparat fins a 1.133 empreses, una xifra superior a la suma dels quatre anys anteriors.

Els canvis de seus responen a una diversitat de motius, específics per a cada sector i per a cada empresa. El que ha succeït durant la primera quinzena d'octubre expressa l'aversion al risc davant la incertesa derivada de l'actual situació política. Malgrat que el canvi de seu social no hagi anat acompanyat, encara, d'un trasllat dels serveis centrals, és un fet preocupant –especialment perquè moltes de les empreses que s'han traslladat representen una part important de la facturació, l'ocupació i les exportacions de l'economia catalana.

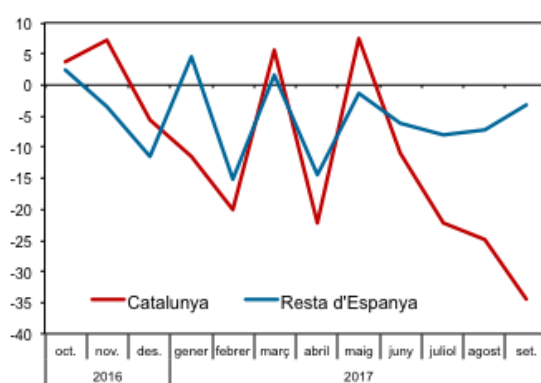
Juntament amb el trasllat d'empreses ja constituïdes, en els últims mesos també observem com decau el ritme de creació d'empreses. Com es veu al gràfic de la dreta, el nombre de societats mercantils creades els mesos de juliol, agost i setembre està disminuint amb bastant més força a Catalunya que a la resta d'Espanya.

D'altra banda, tot i reconèixer el bon comportament de la inversió estrangera durant els últims anys, cal tenir en compte l'impacte que pot arribar a tenir l'actual context polític sobre aquests fluxos d'inversió.

Moviment de seus socials empresarials de Catalunya (Saldo d'empreses: entrades menys sortides)
Font: Axesor i Colegio Registradores de España

Creació de societats mercantils (Taxa de variació interanual, en %).
Font: Idescat.

IMPACTE DE LA INCERTESA ASSOCIADA AMB L'ACTUAL SITUACIÓ POLÍTICA

A curt termini, la tensió política es transmet a l'economia per dues vies, totes associades amb l'augment de la incertesa i la pèrdua de confiança que acabem d'il·lustrar: la paralització de projectes d'inversió i l'augment de l'estalvi-precaució, amb el corresponent alentiment o disminució del consum privat.

A mitjà termini, si la incertesa s'allarga i/o s'agreuja, afectaria també a l'ocupació i faria perdre oportunitats d'inversió, amb un impacte negatiu addicional sobre el PIB. En especial, un clima social molt conflictiu i perllongat en el temps, podria afectar negativament les condicions de finançament que afecten tant a les empreses com a les administracions, a Catalunya i també al conjunt d'Espanya. Cal recordar, en aquest sentit, que malgrat la reducció del pes de l'endeutament privat i l'estabilització del públic, les economies catalana i espanyola suporten encara nivells relativament elevats de deute –en particular amb l'exterior.

Encara és aviat per poder quantificar com afectarà a l'economia catalana la incertesa derivada de la situació política al llarg d'aquest últim trimestre de l'any. Cal tenir present que la informació estadística procedent de fonts oficials arriba com a molt fins al setembre i que, per tant, no està recollint els possibles efectes derivats de l'empitjorament del clima polític i social a partir de l'1 d'octubre. El que tenim són estimacions referides a la primera quinzena d'octubre procedents d'alguns sectors econòmics i les respostes de les empreses catalanes a l'enquesta de conjuntura de la Cambra i l'Idescat, realitzada a finals de setembre.

Pel que fa a les dades estadístiques disponibles, **cal dir que la desaceleració de l'economia és anterior a l'1 d'octubre i es podria haver accentuat en especial durant el mes de setembre:**

- Per exemple, **les vendes del comerç minorista s'han anat desaccelerant al llarg de tot l'any 2017**, fins registrar a l'agost un creixement interanual de només el 0,4%. I les

expectatives de les empreses del sector per al quart trimestre assenyalen una desacceleració de la marxa dels negocis, però no una caiguda de les vendes.

En canvi, alguns empresaris del comerç minorista representats a la Cambra han alertat d'una important disminució de les vendes durant el que portem d'octubre, en particular a les principals artèries comercials de la ciutat de Barcelona. Aquesta percepció coincideix també amb l'expressada per empresaris del gremi de la restauració. En qualsevol cas, estem parlant d'un període molt curt de temps.

Un altre indicador rellevant de consum és la matriculació de turismes. Al setembre ha disminuït un 0,4% interanual a Catalunya, un mes que acostumen a augmentar. Al conjunt d'Espanya, en canvi, la dada és positiva. Tot i així, s'ha de tenir en compte que és una sèrie molt erràtica i que no es poden treure gaire conclusions de l'evolució d'un sol mes.

- b) **Pel que fa a la inversió, observem una clara moderació del ritme de creixement durant el tercer trimestre, especialment al setembre.** Indicadors com la matriculació de vehicles industrials o la facturació d'energia elèctrica al sector industrial registren descensos interanuals al setembre, un mes que acostuma a registrar taxes positives d'aquests indicadors. A més, aquesta tendència descendent no es dona al conjunt d'Espanya, on les matriculacions de vehicles industrials continuen creixent a bon ritme al setembre. Tot i així, cal tornar a recordar que estem parlant de períodes molt curts, dels quals no es pot extreure encara una tendència definida.
- c) En contrast amb la demanda interna, **les exportacions continuen mostrant un elevat dinamisme, afavorit per la millora del context internacional**, especialment a la zona de l'euro. Segons les enquestes de clima empresarial, l'evolució de les exportacions s'ha mantingut en nivells molt elevats en els darrers 4 trimestres i les expectatives per al quart es mantenen elevades.
- d) **El turisme estranger està moderant el seu creixement, tant a Catalunya com a Espanya.** Entre els factors que expliquen aquesta moderació hi ha l'efecte del Brexit i la recuperació d'altres mercats turístics que havien patit per la inestabilitat política.

Tot i aquesta moderació del ritme de creixement, les pernoctacions hoteleres estan en màxims històrics fins al setembre. A Catalunya, hi ha hagut 48,2 milions de pernoctacions en el període gener-setembre, un 4,3% més que en el mateix període de l'any anterior.

L'impacte sobre el turisme de la situació política derivada de l'1-O a Catalunya no està recollit encara per les estadístiques oficials, però fonts del sector apunten a un important descens de les reserves durant la primera quinzena d'octubre.

- e) **La bona marxa del mercat de treball continua, tot i que s'ha moderat una mica respecte als mesos anteriors.** La taxa de creixement interanual dels afiliats es desaccelera des del 4% el segon trimestre fins al 3,8% el tercer trimestre, però es manté un diferencial positiu de dues dècimes respecte al conjunt d'Espanya (3,5%).

Segons les enquestes de conjuntura, les perspectives de contractació per al quart trimestre baixen en comparació al tercer trimestre, com és habitual en aquest trimestre, però no cauen tant com en els darrers dos anys. Per tant, a hores d'ara, les enquestes de conjuntura encara no mostren cap impacte sobre l'ocupació derivat de la situació política.

PREVISIONS ECONÒMIQUES 2017 I 2018

A partir de les dades disponibles i tenint en compte els possibles efectes de l'actual clima d'incertesa sobre el comportament dels agents econòmics, modifiquem el quadre de previsions per a 2017 i 2018.

Pel que fa al 2017, mantenim la previsió en termes interanuals del 3,1% per al conjunt de l'any, malgrat que esperem una important reducció del creixement inter trimestral, que passaria del 0,8% estimat per al tercer trimestre fins al 0,5% que preveiem per al quart. L'economia arrossega una forta inèrcia positiva que explica el manteniment de la previsió interanual, però el descens en la taxa inter trimestral pot marcar un punt d'inflexió de cara al futur.

En segon lloc, **revisem a la baixa en dues dècimes la previsió per al 2018, des del 2,7% fins al 2,5%**. Es tracta d'una revisió prudent, que recull un efecte limitat de l'actual situació política sobre les decisions d'inversió i de consum dels agents econòmics.

A partir d'ara, s'obren dos escenaris possibles per a l'economia catalana. En el primer escenari, el menys negatiu, se suposa que la incertesa que frena les decisions de consum i d'inversió començarà a disminuir a partir del primer trimestre del 2018 i almenys una part dels projectes de consum o d'inversió es reprendrien al llarg de l'any. Altres s'hauran perdut definitivament i restaria per avaluar el dany sobre la imatge de l'economia catalana associat amb els darrers esdeveniments polítics i el corresponent impacte sobre futures decisions d'inversió. Aquest escenari, que és amb el que treballem a hores d'ara, suposa que l'actual crisi política entri en vies de resolució durant els primers mesos del 2018, permetent la recuperació gradual de la confiança dels agents.

En aquest escenari, l'impacte del context polític sobre el quadre macroeconòmic es transmet de manera immediata via una menor confiança dels empresaris, tal com es percep a les enquestes de conjuntura, i afecta negativament a la inversió –que es revisa a la baixa del 3,7% al 3%– i al consum –que també es revisa a la baixa del 2,6% al 2,3%.

Previsions macroeconòmiques per a l'economia catalana (En taxes de variació anual)

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA			
	2016	2017p	2018p
Producte Interior Brut	3,5%	3,1%	2,5%
Consum Privat	2,7%	2,7%	2,3%
Consum Públic	2,7%	1,3%	0,5%
Formació Bruta de Capital	5,2%	4,0%	3,0%
Exportacions	4,1%	5,2%	4,8%
Imports	5,8%	4,8%	4,4%
VAB agricultura	0,5%	1,5%	0,5%
VAB indústria	4,0%	3,3%	2,6%
VAB construcció	3,2%	3,0%	2,4%
VAB serveis	3,1%	3,1%	2,6%
Índex Preus Consum (base 2011)	0,1%	2,3%	1,6%
Ocupats	3,4%	3,0%	2,5%

Data d'actualització: octubre 2017

(p) Previsió. Les dades d'IPC són mitjanes anuals.

Font: Idescat (any 2016) i Grup de Recerca AQR (UB) (anys 2017 i 2018)

El segon escenari possible per a l'economia catalana, el més negatiu, es produiria si l'actual clima d'incertesa derivat de la situació política s'agreuja o s'allarga, i la confiança es deteriora encara més. En aquest cas, caldrà revisar significativament a la baixa les actuals previsions per a 2018. Caldrà tenir especialment en compte l'impacte sobre les condicions financeres i creditícies, i la càrrega de l'endeutament, públic i privat, que es pugui derivar d'una situació d'inestabilitat intensa i duradora en el temps.

L'IMPACTE DE LA POLÍTICA EN L'ECONOMIA

El canvi de seu social de moltes empreses fins ara radicades a Catalunya no ha anat acompanyat, per regla general, d'un desplaçament dels centres de decisió empresarial. Ara bé, cal ser conscients de l'elevat impacte potencial que implicaria la pèrdua definitiva dels centres de decisió de grans empreses amb vocació internacional fins ara arrelades al nostre territori.

La marxa definitiva de seus de grans empreses pot comportar una important pèrdua de capacitat de decisió empresarial amb projecció internacional i base a Catalunya, que costaria molt recuperar.

Des de la Cambra de Barcelona creiem que és fonamental que Catalunya, amb la ciutat de Barcelona al capdavant, continuï sent la seu de referència d'aquestes grans empreses, i que les principals decisions estratègiques, el talent professional i els serveis d'alt valor afegit associats se situïn al nostre territori.

Per tot això, confiem que l'actual conflicte polític entri en vies de solució el més aviat possible i que l'economia catalana mantingui el dinamisme que l'ha caracteritzat aquests últims anys. Encara es pot evitar que la situació empitjori significativament i que es produeixin fets irreparables que costarà molt compensar.

Per tant, tornem a fer una crida a la responsabilitat dels nostres dirigents polítics, tant de la Generalitat com de l'Estat, per tal que prenguin decisions que resolguin el conflicte i evitin un major impacte social i econòmic.

<http://premsa.cambrabcn.org>

@presscambrabcn #Cambrabcn